

Нехтування об'єктами культурної спадщини

За даними державного обліку пам'яток та об'єктів культурної спадщини, станом на 1 січня 2015 р. в Україні налічувалося 123 664 пам'ятки з урахуванням внутрішньоконструктивних об'єктів. В тому числі археології – 59 282, історії – 45 575, монументального мистецтва – 2 434, архітектури і містобудування – 15 912, садово-паркового мистецтва – 326, ландшафтні – 69, науки і техніки – 66[i].

За останні роки питання охорони та збереження національної культурної спадщини значною мірою загострилися. Головною причиною існуючих проблем є тотальне недотримання діючого законодавства про охорону культурної спадщини. Характерними стали безкарне доведення до важкого стану, руйнування та знесення пам'яток орендарями з наступним будівництвом на їх місці нових споруд, ігнорування і порушення вимог щодо охоронних зон пам'яток, зон регульованої забудови. Органи охорони пам'яток часто є частиною системи хронічних порушень памятоохоронного законодавства через або пасивність та не реагування на порушення або й прямої участі в них через видачу незаконних дозволів, які суперечать чинним нормам[ii].

Зокрема подібна проблема прослідковується в Дніпрі, який опинився під загрозою втрати унікальних пам'яток архітектури, що мають історичну цінність. Наприклад Лікарня Червоного Хреста, (вулиця Короленка, 22) яка на цей час знесена, була розташована на розі вулиць Короленка та Костомарівська, в Дніпропетровській області. В 1996 році розпорядженням голови Дніпропетровської облдержадміністрації лікарня Червоного Хреста була внесена до Державного реєстру культурної спадщини міста Дніпро. В 2007 році при складанні Генерального плану даний об'єкт було включено до зведеного переліку об'єктів культурної спадщини м. Дніпропетровська. (№106/107). Однак унікальну пам'ятку було визнано аварійною. *А на Публічній кадастровій карті України зазначено призначення: "Для будівництва багатоквартирного житлового будинку..."*

У 2017 році Дніпропетровський окружний адміністративний суд своїм рішенням зобов'язав Дніпропетровську ОДА виключити будівлю з реєстру культурної спадщини, а вже на початку травня 2019 року головний корпус лікарні був знесений. Зараз на цьому місці **будується житловий комплекс «Женева»** та вже оголошено про продаж квартир площею від 78 до 101 квадратних метрів, – вказано на сайті нерухомості "Лун". Орієнтовна вартість земельної ділянки, де була розташована лікарня, становить 1 400 000 гривень, площа – 0.7824 гектарів.

Ще одна будівля по вулиці Харківська 6. Колишній будинок Померанцева, залишки якого знаходяться на вулиці Харківській, 6, з'явився ще наприкінці 19 сторіччя. У 1999 році тут сталася пожежа. Згідно наказу Міністерства культури України № 1266/0/16-10 від 21.12.2010 року ця будівля була внесена в Державний реєстр пам'яток місцевого значення. Однак в липні 2018 року депутати міської ради Дніпра дали добро на виведення цієї будівлі з комунальної власності.

Вартість ділянки, де знаходилася Лікарня Червоного Хреста, площею 0,9512 га, за нашими підрахунками складає понад 1,4 млн доларів. Орієнтовна вартість ділянки на Харківській, 6 (0,33 га) – приблизно 500 тис. доларів[ііі].

Департамент охорони культурної спадщини виступає третьою особою у справі на стороні відповідача – Мінкультури України. Варто зауважити, що пам'ятка досі перебуває у Державному реєстрі нерухомих пам'яток України. Директор Департаменту Олександр Никоряк, таку ситуацію назвав вкрай ганебною крім того вона доводить нагальну необхідність прийняття у другому читанні законопроекту щодо посилення відповідальності за нищення пам'яток. *«Сподіваюсь, що цей випадок примусить парламентарів бути активнішими та прийняти документ у другому читанні. Адже мова йде не тільки про збільшення штрафів та посилення відповідальності за руйнацію пам'яток, тут виписана низка заходів, що дадуть зелене світло у наведенні ладу у сфері охорони та збереження об'єктів культурної*

[і] **Культурна спадщина в контексті «Зводу пам'яток історії та культури України.** - **Режим** **доступу:**

<http://history.org.ua/LiberUA/978-966-02-7701-4/978-966-02-7701-4.pdf>

[іі] **Режим** **доступу:**

http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=2&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&Image_file_name=book/0013740.pdf&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1

[ііі] **Євген** **Устименко.** - **Режим** **доступу:**

<https://wikiinvestigation.org/article/Culture/%D0%95%D0%B2%D0%B3%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%A3%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE/5d07be3e4a614874af10f331>

Цей проект фінансується
Європейським Союзом

Цей проект реалізовується
Фондом Інновацій та Розвитку